

MEGMÉRETTETÉS II.

Churchill, Rooseveltt és Horthy – magánemberek és politikusok.

Írásom első részében a három államférfinak és politikai környezetüknek a zsidó holokauszttal kapcsolatos döntési lehetőségeit, megnyilatkozásait és valós cselekedeteit vizsgáltam. A második, harmadik és negyedik részben pedig arra törekszem, hogy felvillantsam a három személy magánéletének néhány rájuk jellemző részletét, valamint – ha hely hiányában csak felszínesen is, de - ismertessem egyéni képességeiket, adottságaikat, tulajdonságaikat és politikai ambícióikat. Mindezzel lehetőséget próbálok adni az olvasó számára, hogy közelebb kerülhessen a három személyhez – magánemberhez és politikushoz egyaránt – és jobban megérthesse a döntéseik mögött meghúzódó okokat, s ezzel irányukban megalapozottabb elbírálásra legyen képes.

Ehhez az „ismerkedéshez” némi fogódzóként kölcsönveszek néhány fogalmat a modern szociológia nagy egyéniségétől, Max Weberől (Erfurt 1864 – München 1920).

Először is, Weber a társadalmi hatalom illetve uralom 4 legitim formáját határozta meg: a transzcendentálisat (vallási érveken, meggyőződésen alapuló), a tradicionálisat (királyság), a karizmatikusot (vezéregyéniségek, népvezérek), és a racionálisat (választásokon szerzett hatalom). Ha ezek alapján összehasonlítjuk a három vizsgált személy hatalomba kerülésének körülményeit, akkor azt kell látnunk, hogy ezek eltérnek egymástól. Churchill egy vegyes, tradicionális (királyság) és racionális (választott parlament) felépítésű államban szerzett politikai vezető szerepet, Rooseveltt egy csak racionálisban (választáson győztes politikai párt választottja), míg Horthy esete, hatalomra jutása keveréke a tradicionálisnak (király helyett kormányzó), a karizmatikusnak (a körülmények és egyéni karizmája következtében katonából lett államfő), és a racionálisnak (választáson legitimitást nyert politikai pártok, kormánypárt és ellenzék egyetértésben megválasztott államfője). Ez a háttérkörülmeny legalább annyira befolyásolta döntéseiket mint származásuk vagy egyéni képességeik, és ezért fokozottan figyelembe veendő.

Másodsorban szükségesnek tartom idézni Max Weber egy híres tételét, miszerint a magánerkölcs a szándék felől (becsület, becsstelen), míg a politikai erkölcs a következmény (eladhatóság és végeredmény) felől ítéli meg a tetteket. E két megközelítés gyakran ütközik, és a politikusok iránti csalódottságnak, ellenszenvnek („hazudnak”, „nem ezt ígérték”, stb.) állandó forrása.

Végül, emlékezzünk a régi politikai tételre: aki a célt akarja, annak a célhoz vezető eszközöket is akarnia kell.

Tanulságos megfigyelni, hogy a három eltérő társadalmi és személyes háttér milyen hatást gyakorolt a magánemberekből lett államférfiakra.

ROOSEVELT

Franklin Delano Roosevelt (FDR) 1882. január 30-án született az Egyesült Államok New York államában, James Roosevelt és Sara Delano egyetlen gyermekeként. Szülei mindketten gazdag családból valók voltak. Anyai nagyapja, Warren Delano állítólag a kínai ópiumkereskedelemből alapozta meg a család jelentős vagyonát.

FDR szabadkőműves volt, a Holland Lodge (No.8, New York) tagja. Fiai, Elliot és Franklin az Architect Lodge (No.519, N.Y.) tagjai lettek.

1905-ben feleségül vette Eleanort, aki vele szemben visszahúzódó, szégyenlős egyéniség volt. Eleanor otthon nevelte mind a hat gyermeküket. Rooseveltnek több házasságon kívüli szerelmi kapcsolata is volt, melyek elhidegítették tőle feleségét, aki így írt erről egy közeli barátjának: „Olyan a memóriám, mint egy elefánté: tudok megbocsátani, de nem tudok feledni.” Eleanor el is költözött férjétől, és házasságuk attól kezdve csak a külvilágnak szólt.

Politikai karrierjének első állomása egy New York állambeli szenátori szék 1911-1913 között. Majd Wilson elnök 1913-ban - Roosevelt előző segítségének viszonzásaként - megteszi a hadiflotta másodtitkárává (Assistant Secretary of the Navy). Ezt a pozíciót 1920-ig tölti be. Majd 1929-1932 között New York állam kormányzója, s végül 1933-tól haláláig, 1945 április 12-ig az USA elnöke.

Persico könyve előszavában (XII. old.) idézi FDR fiát, Jamest: „Egyszer volt egy beszélgetésünk apámmal, ahol én felhoztam az ő kétszínű álláspontját a háborúval kapcsolatban. Erre ő azt mondta, ő tudta, hogy háborúzni kell, de ezt az embereknek nem merte megmondani, mert akkor elfordultak volna tőle. – Azt kellett mondanom, hogy utálom a háborút, különben háborús örültnek mondtak volna. Szóval az ember eljártssza nekik, amit akarnak, ahogy én is csináltam, és a végén megnyeri a játékot – mondta”.

A XI. oldalon pedig így jellemzi Persico: kevés vezetőnek volt nagyobb tehetsége a titkos harcok megvívásához, mint neki. Idézi: „Tudod én egy olyan bűvész vagyok, aki nem engedi, hogy a jobb keze tudja, hogy mit csinál a bal. Lehet, hogy következtetlennel látszom, de arra tökéletesen el vagyok szánva, hogy másokat valótlanságokkal félrevezessek, ha ez kell a győzelemhez”.

Ezt az erkölcsösnek nem nevezhető módszert rendszeresen használta is a gyakorlatban. Persico „A cél Amerika belerángatása a háborúba” c. fejezete 123-127. oldalain leírja, hogy Churchill közreműködésével, sőt, annak ismételt kérésére, hogyan hazudta el az USA választópolgárainak (kiknek túlnyomó többsége nem akart háborút) azt, hogy Hitler a nyílt tengeren már szándékosan támadja az amerikai hajókat. Az akkori helyzet, és Roosevelt hazugságának megértéséhez a következőket kell tudnunk:

- 1941 nyarára Nagy-Britannia már kb. 1500 hajót vesztett a német tengeralattjárók miatt,
- az USA még nem volt hadiállapotban Németországgal, ezért a német és amerikai hajók nem támadhatták egymást,
- a Greer nevű amerikai romboló, fedélzetén 1400 tengerész postájával Bostonból Izland felé tartott, amikor, már Izland közelében egy angol repülőgép jelezte neki, hogy valahol a közelben egy német tengeralattjáró van. Erre a Greer keresni kezdte, és amikor megtalálta, követni kezdte azt, majd pontosította a német hajó helyzetét az angol repülőgép számára. A repülő ezzel a segítséggel 4 mélyvizi bombát dobott a tengeralattjáróra, és elrepült feltölteni magát. A német hajó kapitánya – nem látva a repülőt - arra következtetett, hogy az amerikai hajó támadta meg, és ebben a tudatban viszonzásul kilőtt rá néhány torpedót. Azok azonban nem találtak. Erre a Greer több mélyvizi lövedékkel válaszolt vissza, de azok sem találtak, és ezzel „levált” a német tengeralattjáróról. Mivel a német hajó végig víz alatt maradt, annak kapitánya sosem tudta meg, hogy valójában először nem amerikai, hanem angol támadás érte.
- ennek a katonai eseménynek minden részlete pontosan rögzítve lett egy jelentésben, és ez a jelentés eljutott Roosevelt íróasztalára is.

Roosevelt ezt az esetet – többek közt Churchill biztatására - igyekezett felhasználni a háborús hangulat felkeltésére, és ezért a következőképpen jelentette be kb. 60 millió amerikai rádióhallgatónak: „Az Egyesült Államok rombolója, a Greer, amerikai zászló alatt fényes nappal közeledett Izlandhoz. Tisztán lehetett látni, hogy amerikai hajóról van szó. Ennek ellenére megtámadta egy német tengeralattjáró.... Kertelés nélkül ki kell mondanom az igazságot, hogy a német tengeralattjáró lőtt először, azzal az egyértelmű szándékkal, hogy elsüllyessze a hajónkat. Ebből tisztán látszik, hogy Hitler elkezdte kivitelezni aljas tervét, hogy uralja a vizeket. Ezért mostantól, ha német vagy olasz hadihajók olyan vizekre jönnek, melyeket Amerika a saját biztonsága szempontjából fontosnak tart védeni, akkor ott azok a hajók a végzetükkel fognak találkozni.” Ami alatt nyilván azt értette, hogy – bár az USA nem állt háborúban se Németországgal se Olaszországgal - az amerikai hajók mégis első látásra tüzelni fognak....

Roosevelt egy másik próbálkozása az amerikaiak háborús hangulatba hozatalára az volt, amikor – nem sokkal a Greer eset után - október 27-én az éves haditengerészeti díszében a következőket jelentette be a hallgatóságnak, s azon keresztül az amerikai közvéleménynek (Persico 126-127): állítólag tudomására jutott, hogy Hitler, aki bár kijelentette, nincsenek tervei az Atlanti-óceán térségében, ennek ellenére titkos terveket sző dél-Amerika elfoglalásáról, és az ottani országhatárok átrendezéséről - „A birtokomban van egy titkos térkép, amit Németországban, Hitler kormánya készített,.... egy dél-Amerikát ábrázoló térkép Hitler által átrajzolt határokkal.... beleértve Bolíviát, Panamát és a Panama-csatornát is. Ez a térkép barátaim, tisztán mutatja, hogy a nácik nem csak dél-Amerika, hanem az USA ellen is mesterkednek.”

A másnap tartott média-tájékoztatón a riporterek kérdésekkel ostromolták Rooseveltet. Egyik azt kérdezte tőle, hogy láthatná-e ő is azt a térképet. Az elnök megrökönyödve válaszolta, hogy az lehetetlen, mert azon olyan jelek és megjegyzések vannak, melyek így bajba

sodorhatnák az információ forrását. Egy másik riporter kérdése az volt, mit mondana az elnök, ha a térképet valaki hamisítványnak titulálná. Rooseveltt sokatmondóan mosolygott: „...a forrás teljesen megbízható. Az nem is kérdés.”

Rooseveltt egyik politikai ellenfele, a háború-ellenes Wheeler szenátor megtudta, hogy a meg nem nevezett „megbízható” forrás nem más, mint Donovan ezredes, Rooseveltt egyik dédelgetett kémszervezetének vezetője. Ezért a szenátusban gyanakodva ezt kérdezte: „És honnan származik? Talán csak nem a britektől kapta, akik annyira bele akarnak rángatni bennünket a háborúba?” A térképhez valóban volt közük a briteknek, mert egyik titkos ügynökük lopta el egy német titkos futártól, Gottfried Sandstede-től. Az angolok szerint Sandstede-t ezért a felületességért a Gestapo 1941-ben likvidálta. A baj ezzel a történettel csak az volt, hogy később kiderült, az illető nem 1941-ben, hanem 1944-ben halt meg, és nem a Gestapo által, hanem az orosz fronton.... De az állítólagos Amerika-ellenes terveket tartalmazó térképről is kiderült, hogy nem Hitler határátrendezési tervei voltak azok a vonalak, hanem az USA dél- és közép-Amerika feletti légifolyosóinak rajza... s így az is nyilvánvaló lett, hogy Hitlernek semmi köze se volt az egészhez. Az is meglepő, hogy ezt az egyáltalán nem olyan ismeretlen és titkos információt első látásra nem ismerte fel több angol és amerikai kémelhárító ügynök, sőt még az USA elnöke sem...

Könyve 128. oldalán Persico így összegzi ezeket: a kérdés az, hogy a hamis hír Bolivia náci állammá alakításának tervéről, a gyanús térkép, vagy a Greer hajó esetének meghamisítása mi célból kerülhetett bele az USA elnökének beszédeibe. A válasz szerinte egyértelműen az, hogy azért, mert Rooseveltt titkos célja az USA háborúba való belerángatása volt. S ebbe a hírcsomagba nem illettek bele olyanok, mint amit pl. a britek a megfejtett titkos német „Ultra” kódolt üzenetekből már 1941 elejétől tudtak, hogy a német tengeralattjárók rendszeresen kapták fentről a figyelmeztető utasítást: amerikai hajókat ne támadjanak. Vagy, hogy Hitlernek nem volt semmi szándéka nyugat (Amerika) felé terjeszkedni. Ezért kellett tehát ezek a kitalált, félrevezető, háborúra tüzelő álhírek. S végül meg is lett az eredménye ezeknek az álhírkampányoknak, mert az amerikai közhangulat hamarosan változni kezdett: néhány hónap múlva már az amerikaiak 2/3-a támogatta volna a háborúba való belépést, ha Németország megtámadná dél-Amerikát....

Ennek a témakörnek talán legtöbbször emlegetett, legvitatottabb eseménye a japánok Pearl Harbor elleni támadása. A hivatalos verzió szerint a japánok „mint derült égből a villámcsapás”, 1941. dec. 7-én reggel 7.48-kor megtámadták, és lebombázták a mit sem sejtő amerikai haditengerészeti támaszpontot. A veszteség valóban hatalmas volt: összesen 2117 katona halt meg, 18 hadihajó süllyedt el vagy rongálódott meg súlyosan, 161 repülőgép teljesen, és 102 részlegesen elpusztult. A japán támadást Persico könyvének „Catastrophe or conspiracy” (katasztrófa vagy összeesküvés) fejezete írja le (134-156 old.). Itt Persico elmondja, hogy a Pearl Harbor-i eset hivatalosan a mai napig is úgy van elkönyvelve, mint a haditengerészeti és szárazföldi katonai elhárítás, a Donovan-féle kémszervezet, és az FBI teljes kudarca. De Persico mindjárt fel is teszi a kérdést: hogyan történhetett meg ez a tragédia annak ellenére, hogy az amerikaiak már 1940 szeptemberétől megfejtették – és ha megfejtették, akkor nyilván olvasták is - a titkos japán kódolt üzeneteket, beleértve ebbe az elnököt, a hadügy vezetőit, és főtisztjeit. Továbbá, Joseph Grew tokiói nagykövet állítólag

már 1941. január 27-én, tehát nem kevesebb, mint 11 hónappal a támadás előtt értesítette Cordell Hull külügyminisztert, hogy a japánok meglepetésszerű támadást terveznek Pearl Harbor ellen arra az esetre, ha a két ország között feszültségek alakulnának ki.

Egy másik idevonatkozó dokumentált eset (Persico 138-139. old.), amikor az FBI akkori vezetője, J. Edgar Hoover 1941 késő nyarán titokban találkozott egy jugoszláv üzletemberrel, Dusko Popovval (aki egyébként kettős ügynök volt), aki beszámolt neki arról, hogy a japánok nagy érdeklődéssel és minden részletre kiterjedő figyelemmel vizsgálták a britek által 1940. novemberében meglepetésszerűen lebombázott olasz hadikikötőt, Taranto-t. Popov továbbá azt is elmondta Hoovernek, hogy mielőtt elhagyta Lisszabont, az Abwehr egy hosszú kémkedési „kivánságlistát” adott át neki. A listán szereplő pontok kb. 2/3-a általános témájú dolog volt, mint pl. katonai csapatmozgások, stb. megfigyelése, de kb. 1/3-a kimondottan, és ezért feltűnően Pearl Harborral volt kapcsolatos: elhelyezkedés, fegyverzet, vízmélységek, üzemanyagtartályok, hajójavitó műhelyek, stb.

Persico a 143-145. oldalakon továbbá leírja azt is, hogy 1941. szeptember 24-én Togo japán külügyminiszter rejtjeles üzenetben arra utasította a Honolulu-ban állomásozó Nagao Kita főkonzult, hogy ossza fel 5 szektorra Pearl Harbor területét, és azokon belül jelentse a kikötött hajók helyzetét, és minden hajómozgást [*jegyezzük meg, hogy az amerikaiak természetesen ezt az üzenetet is megfejtették, és így valószínűleg ez is Roosevelttől íróasztalára került*]. Kita egyik embere, Takeo Yoshikava egyébként hihetetlen ügyességgel szerezte be a kért adatokat, pl. egy bérelt sétarepülőből (!!!) készített felvételsorozatot a haditengerészeti támaszpontról és környékéről (!!!). Ezek a felvételek aztán mind szerencsésen eljutottak Tokióba, ahol ennek alapján konstruálták meg az öblöt és környékét, és képezték ki az akcióra a japán bombázópilótákat. Togo később még ennél is pontosabb adatokat kért a hajók elhelyezkedéséről, bomba- vagy torpedóellenes hálókról, stb. S ezek a kivánságok is a japánok által titkosnak hitt, de valójában az amerikaiak által megfejtett üzeneteken jöttek-mentek.... Persico szerint az amerikaiak által szerzett, megfejtett információk mind egyértelműen bizonyították a japánok szándékát, s ezért elképzelhetetlen, hogy a megfejtők, vagy azok közvetlen felettesei ne tartották volna azokat fontosnak, s ne adták volna tovább a felsőbb vezetésnek. A 142. oldalon azt is leírja, hogy november 24-én Roosevelttől összehívta a „War Council” tagjait (Hull, Stimson, Knox, Marshall, Stark). Stimson naplója szerint ott Roosevelttől kijelentette: „készüljünk fel arra, hogy következő hétfőtől [*1941.dec.1*] valamikor s valahol a japánok meglepetésszerű támadást intézzenek majd ellenünk”. Stimson szerint „a téma az volt, hogyan manőverezzük őket bele egy olyan helyzetbe, hogy ők támadjanak először...”. Persico mindazonáltal nem állítja egyértelműen, hogy Roosevelttől személyesen tudott a japán készülődésről, vagy a táviratok tartalmáról.

Vele ellentétben azonban Canduci meg van győződve, hogy Roosevelttől igenis tudott ezekről, sőt, szerinte embereivel együtt ő maga manipulálta bele a japánokat Pearl Harbor lebombázásába, s ezzel az USA közvéleményét a háború akarásába. Canduci ezzel a témával könyve 155-165. oldalain, a „Pointing the way to Pearl Harbor” c. fejezetben foglalkozik. A 156. oldalon ezt írja: „Az USA kormánya, ellentétben a látszattal, elkeseredetten kereste a lehetőségét annak, hogy háborúba keveredhessen Németországgal. Ezért azon dolgoztak, hogy belerángassák Japánt egy USA elleni támadásba, egy olyan támadásba, mely látszólag

nem lett kiprovokálva. S ámbár a történelem úgy beszél róla, mint az egyik legsikeresebb meglepetésszerű támadás, ennek ellenére tény, hogy a Pearl Harbor-i támadás nem volt mentes a provokációtól.”

Canduci szerint a következő volt a dolog háttérében. Az amerikai vezetők – bár nyilvánosan Hitlert ítélték el – tudták, hogy az igazi ellenségük Sztálin, aki nyíltan ellenzi a nyugati társadalmi rendet és életformát. Tudták, hogy ha Hitler és Sztálin közt kitör a háború, akkor azt hosszú távon Sztálin nyeri meg – írja Canduci -, és akkor akár elfoglalhatja egész Európát is, benne a meglévő és jövőbeni amerikai érdekeltségekkel. A terv tehát az volt, hogy segíteni kell Sztálinnak Hitler legyőzésében, de megállítani, mielőtt bekebelezi egész Európát. Ennek a lépéssorozatnak első lépése a háborúba való belépés kellett legyen, amit viszont az amerikai közvélemény $\frac{3}{4}$ -e keményen ellenezett. Ahhoz, hogy ez a közvélemény megváltozzon, valami drámai eseménynek kellett bekövetkeznie, pl., hogy az USA-t a saját területén egy komoly katonai támadás érje. Rooseveltek úgy számoltak, hogy mivel a tengelyhatalmak (Németország, Olaszország, Japán) közti egyezség alapján akármelyiknek üzennek hadat, automatikusan a másik kettővel is háborús viszonyba kerülnek, így csupán Japánt kellene valahogyan belerángatni, provokálni egy USA elleni támadásba.

Arthur McCollum, a haditengerészet elhárításának parancsnoka – Canduci szerint – ismertetett egy 8 pontból álló tervet, melynek egyike az volt, hogy Pearl Harbor kikötőjét látványosan (hogy a Japánok is észrevegyék, s könnyű prédának véljék) fel kell tölteni hajókkal. Egy másik pontja pedig az volt, hogy ugyanakkor Japán ellen egy nyersanyag-embargót kell életbe léptetni, mellyel ellenlépésre, remélhetőleg egy támadásra sarkallhatják őket. Ezért 1940. október 8-án Rooseveltt magához hívatta J.O. Richardson admirálist, a haditengerészet parancsnokát, és arra utasította, hogy helyezze a hajóhadat Pearl Harborban egy exponált, védtelen pozícióba. Az admirális ezt megtagadta, ezért leváltották, és helyébe H.E. Kimmel ellentengernagyot nevezték ki, akit mindjárt elő is léptettek admirálissá. 1941 folyamán Canduci szerint Rooseveltt végrehajtotta McCollum nyolc ajánlásából az összes többit is, beleértve a már említett nyersanyag-embargót.

Japán 1941. november közepén el is indított egy „titokban” összeállított flottát a Pearl Harbortól 4800 km-re fekvő Kurile-szigetről. Rooseveltt 1 héttel a támadás előtt figyelmeztette Kimmel admirálist, nehogy megerősítse a védelmet, vagy megelőző akcióba kezdjen, mert Japánt bele kell csalogatni abba a helyzetbe, hogy az első pofont ő adja. Miután a japánok így ’bekapták a horgot’, Rooseveltek először november 28-án elvitték Pearl Harbor kikötőjéből a modern USS Enterprise repülőgép-anyahajót, majd az utolsó pillanatban, december 5-én az USS Lexingtonot, és 8 másik modern hajót is. Ezzel gyakorlatilag minden értékesebb, új építésű hajó kifutott Pearl Harbor kikötőjéből, vagy ahogy Block admirális fogalmazott egy későbbi szenátusi kihallgatáson: „a japánok csak öreg vasakat tettek tönkre, amivel végülis szivességet tettek nekünk”. Canduci azt is megemlíti (162.old.), hogy Rooseveltt már akkor tudta, milyen hajók lettek lebombázva, mielőtt még arról jelentést kapott volna. Hiszen csupán percekkel a támadás után többször is megismételte Lord Halifaxnak (brit nagykövet), hogy „az újabb hajók egyike sem volt már az öbölben”. Ha igaz, amit Canduci állít, akkor Pearl Harbor nem a háború talán legnagyobb meglepetésszerű támadása volt, hanem az egyik legjobban megszervezett hazugsága. S ebben nagyon hasonlít

az írásunk 1. részében tárgyalt Zeppelin-hadművelethez, ami pedig a németeket hajtotta bele Magyarország 1944. március 19-i megszállásába.

Persico óvatosabban beszél a Pearl Harbor-i fiaskóról, de könyvében több helyen is, pl. a 163-168. oldalakon olvashatunk példákat arra, hogy Rooseveltt és környezete mennyire minden erkölcsi korlát nélkül gondolkozott és cselekedett. Némelyik ügyük annyira neveltséges, hogy szinte már hihetetlen. Lássunk ezekből néhányat.

Bill Donovan, Rooseveltt titkos szervezetének a vezetője (COI) naponta több „zseniális” ötletet is az elnök asztalára tett vagy küldött, mint pl.:

- az USA hírsztelje el, hogy Japán meg akarja támadni Szingapúrt vagy a Panama-csatornát, de mivel úgysem tudják megtenni, ezért később elmondhatjuk róluk, hogy azért nem történt meg, mert belebuktak, így ezzel gyengíthetjük a moráljukat. A dolog iróniája, hogy Japán valóban megtámadta, de el is foglalta Szingapúrt, tehát az eset valóban hangulatromboló lett, de nem a japánoknak.
- Donovan egyszer azt üzent az elnöknek, hogy egyik ügynöke jelentette: a náci frontális támadást terveznek New York ellen, s ezzel egyidőben forradalmakat akarnak kirobbantani az összes dél-amerikai országban
- egy másik 'információja' szerint a náci vezérek (Göring, Hess, Ribbentropp, Goebbels) nagy mennyiségű titkos pénzt rejtettek el latin-amerikai, holland, svájci és USA bankokban, amit széles körben hírsztelni kellene, hogy gyengüljön a németek vezetőikbe vetett hite
- Hitler vegetáriánus ételbe női hormonokat kellene keverni, amitől kihullana a haja, és nőiesen elvékonyodna a hangja.

De Rooseveltt asztalára máshonnan is érkeztek ilyen és hasonló szuper-ötletek. S az elnök állítólag mindig mindet elolvasta.... Egyszer például levelet kapott egy L. Adams nevű embertől, aki azt állította, hogy a japán embereknek leküzdhetetlen denevér-fóbiájuk van. Nosza, Rooseveltt már küldte is tovább a levelet Donovannak, a következő megjegyzéssel: „Ez az ember nem is olyan bolond. Vad ötletnek látszik, de érdemes belenézni”. Donovan rögtön felvette a kapcsolatot az amerikai természettudományi múzeum egyik vezetőjével. A denevér-missziót komolyan vették, s csak akkor ejtették, amikor az első próbarepülésen az összes denevér megfagyott a szükséges repülési magasságba emelkedett gépben...

Egy másik jellemző ügy, amit Persico ír le (168.old.), az amerikában élő japánokkal kapcsolatos. Egyre több vezetőben alakult ki ugyanis szinte hisztérikus félelem velük szemben. California állam kormányzója, C. Olson és főügyésze E. Warren (aki később az USA főbírója lett), valamint a nyugati partok katonai parancsnoka, DeWitt tábornok arról igyekeztek meggyőzni Roosevelttet, hogy szedesse össze és zárassa el őket, még mielőtt szabotázsakciókba kezdenének. Már bizonyítékokat is produkáltak, pl. hogy a japán dolgozók keze közül kikerült rákkonzervekben üvegtörmelékkel találtak, vagy hogy a japánok mérgező arzént permeteztek zöldségekre... Egyik legbeszédesebb eset az volt, amikor egy japán virágkertész kertészetének teljes területén kitépkedték a virágokat, mert azok szerintük nyíl-szerű sorokba lettek ültetve, és a nyilak egy közelben lévő repülőter felé mutattak... De ha nem voltak ilyen megdönthetetlen bizonyítékaik szabotázsakciókról, akkor beteg logikával

– írja Persico – az akciók hiányát is megmagyarázták, mint pl. DeWitt tábornok, aki azt mondta: pontosan az a tény, hogy eddig nem volt szabotázs, mutatja, hogy az így egyre hamarabb várható... Ilyen vélemények és bizonyítékok eredményeként kerülhetett sor arra, hogy – mint írásunk első részében is említettük – a háború végéig az USA területén ártatlanul koncentrációs táborokba zártak 114 000 japán, 11 000 német, és 11 600 olasz származású amerikai állampolgárt.

Az emberiség történelmében példátlan esemény volt (és reméljük, az is marad) az atombomba bevetése, ráadásul civil célpontok (sűrűn lakott városok) ellen. Ennek a morális súlya – hiába próbálnak különböző magyarázatokkal kibújni alóla - máig beárnyékolja az amerikai pszichét, és különösen Rooseveltt és Truman figuráját. (Bár 1945 augusztusában, a bombák ledobásának idején Roosevelt már nem élt és Truman volt az elnök, de Roosevelt volt az, aki megtett és megengedett mindent, hogy az atombomba elkészüljön, és bevethető legyen). A „Manhattan Project”, vagyis az atombomba elkészítése hatalmas összegekbe került. Amikor Stimson hadügyminiszter beadta az első igénylését Henry Morgenthau pénzügyminiszternek (40 000 tonna ezüstre az összesen rendelkezésre álló 47 000 tonnából), az majdnem elájult. Stimson következő igénylése 6000 tonna ezüst volt, majd amikor még 12 millió dollárt is kért melléje egy New York-i bankszámlára, a pénzügyminiszter megmakacsolta magát. A kérdésre, hogy dehát mire kell ennyi irdatlan mennyiségű pénz, azt válaszolta, hogy a dolog még a többi titkos ügyekhez képest is annyira szupertitkos, hogy nem beszélhet róla. De ez csak az anyagi „vonzata” volt a dolognak, mert emberélet tekintetében még ennél is éhesebb volt a két ledobott bomba („Little Boy” Hirosimára 1945. aug.6-án, és „Fat Man” Nagasakira aug.9-én). Csak az első 4 hónapban 250 000 ember halt meg, de még utána is nagyon sokan belehaltak sérüléseikbe.

Hogyan volt képes Rooseveltt beleegyezését, sőt, teljeskörű segítségét adni egy ilyen példátlanul ördögi akcióhoz? Hiszen tudnia kellett az új fegyver erejéről, mert különben nyilván nem áldozott volna rá ennyire! Hozzáállását talán valamikori oszálytársának a szavai jellemzik legjobban (Persico 169.old.) : „...ő sosem ragadt le a dolgok elméleti síkján. Amit meg kell tenni az országért, azt meg kell tenni, és kész...”. De Persico később azt is megemlíti (362-363.old.), hogy Roosevelt kijelentette: amint az első bomba elkészül, azt Németországra kell ledobni. Stimson hadügyminiszter csak nehezen tudta lebeszélni erről a szándékáról. Roosevelt végül 1944. szeptemberében abban egyezett meg Churchillel, hogy „amikor a bomba végül elkészül, akkor komoly megfontolás után a japánokra kellene ledobni azzal a figyelmeztetéssel, hogy ez addig folytatódik, amíg meg nem adják magukat”. Alexander Sachs, aki az atombomba tervét annak idején az elnök elé tárta, de közben már felismerte a bomba elképesztően romboló hatását, megrémült ezektől a kijelentésektől, és próbálta meggyőzni Rooseveltet, hogy mielőtt emberek és állatok lakta ellenséges területre dobják, inkább mutassák be azt az ellenségnek egy teljesen lakatlan, kiürített területen, mert szerinte a robbanás eredményének látványa is elég erős elrettentő példa lenne. Próbálkozása – mint tudjuk – ezúttal süket fülekre talált.....

Lilienthal könyvének 40-45. oldalain Roosevelt egészen más arcát is bemutatja. A „double talker”-t, aki többek közt az arabok és zsidók közt kettős játékot játszik. Mint írja, az elnök számtalanszor megerősítette mindkét félnek, hogy ügyük fontosabb neki a másikénál, és a másiknak nem ígér semmit, ami emezt gyengítené. Február 14-én pl. az USS Quincy fedélzetén tárgyalt a szaúd-arábiai királlyal, Ibn Saud-dal. Neki nyomatékkal kijelentette, hogy semmit nem fog az arab érdekek ellenében tenni, és semmit nem ígér a zsidóknak, ami az arab érdekeket keresztezi. De emlékeztette a királyt, hogy a politikusok életében időnként elkerülhetetlen, hogy olyan kijelentéseket tegyenek mondjuk a kongresszusban vagy a sajtónak, melyeket valójában nem is úgy gondolnak. A rövid tárgyalás után pedig kijelentette, hogy ebben az 5 percen többet tudott meg a zsidó – palesztín ügyről, mint korábban egész életében. A találkozóról kiadott memorandumban mindkét fél egybehangzóan elfogadta, hogy Hitler veresége után a zsidó menekültek oda lesznek visszatelepítve, ahonnan eljöttek, pl. a Lengyelországból jöttek Lengyelországba. De 2 nappal később már arra adott felhatalmazást a Fehér Házba kedve szerint bejáratos Wise rabbinak, hogy nyilvánosság előtt kijelenthesse: az elnök változatlanul híve a Palesztínába való korlátlan zsidó betelepítésnek, és ott a független zsidó állam létrehozásának. Erre a hírre az arabok persze rögtön felháborodva tiltakoztak, mire Roosevelt azt táviratoztatta a szaúdi királynak, hogy ő csak általánosságokban beszélt, és hogy minden Palesztínát érintő kérdésben konzultálni fog mindkét féllel. Az amerikai választópolgárokat természetesen senki sem tájékoztatta elnökük ide-oda ígéreteiről.

Feljegyzések szerint Roosevelt a Fehér Ház falain belül sokszor elég nyíltan kritizálta a cionistákat. Lilienthal a 43. oldalon továbbá megemlíti egy biográfiát, amit Joseph P. Lash írt „Eleanor and Franklin” címmel. Ebben többek közt az szerepel, hogy a később erősen Izrael-pártivá váló elnök-feleség korábban erősen sértő kifejezéseket használt rájuk. Egy party után pl., amit William Harris admirális adott Bernard Baruchnak, Eleanor így írt anyósának: „inkább akasztottak volna fel, minthogy ott kelljen lennem” – írta – „túlnyomórészt zsidók”. Két nappal később pedig azt, hogy „A zsidó party visszataszító volt. Soha nem akarok mégegyszer pénzről és ékszerekről hallani”. Roosevelt pedig Lilienthal szerint (44.old.) bár kifelé szimpatizált a zsidó ügygel és a menekült zsidók kérdésével, de a „háborút viselő” elnök harmadrangú kérdésnek tekintette a zsidó állam megteremtésének kérdését, vagy a menekültek sorsának ügyét. Neki csupán az amerikai nemzeti érdek volt fontos – írja Lilienthal.

Roosevelt hideg hozzáállása a zsidó kérdéshez valójában csak jóval halála után, 1964 májusában derült ki, amikor 1943-as titkosított dokumentumok szabadultak fel. Ezekből kiviláglik, hogy – Churchillel egyetértésben – legfeljebb abba egyeztek volna bele, hogy Palesztínában egy zsidó-keresztény-arab Gyámsági Tanács alatt működő állam jöjjön létre. 1972-ben pedig Lilienthal szerint (44.old.) olyan levelek kerültek elő a Hyde Park Memorial Library-ból, hogy a sajtó állítása szerint egy Ibn Saud-dal folytatott megbeszélésen Roosevelt próbálta rávenni a királyt több zsidó menekült Palesztínába való beengedésére, de valójában nem erről beszéltek, hanem arról, hogy már Churchill is beleegyezett a zsidó menekültek eredeti országaikba való visszatelepítésébe. Nem véletlen tehát, hogy az egyik cionista vezető, Ben Hecht „Az évszázad gyermeke” c. önéletrajzában Rooseveltet antiszemitának

nevezte. A teljes amerikai cionista vezetés persze jól megfontolt érdekből nem azonosult ezzel a véleménnyel, mert rájöttek, hogy Sztálin, Churchill és Roosevelttel közül még leginkább ez utóbbira lehetett néha úgy-ahogy hatni – vonja le a következtetést Lilienthal (45.old.).

Lilienthal állítását, miszerint Roosevelttel csak kifelé mutatott érdeklődést a zsidó kérdés iránt, Irving azzal teszi még színesebbé, hogy könyve 288. és 298. oldalain bizonyítani próbálja, Roosevelttel hasonlóan kétszínű politikát folytatott a britekkel szemben is. Roosevelttel elég érdekes dolgokba bonyolódott 1940 tavaszán – írja. Május 24-én pl. magához hívatta Mackenzie-King-et (Kanada miniszterelnökét), akit arra akart rávenni, hogy teljesítsen egy titkos küldetést. Győzze meg Churchillt, hogy Franciaországnak és Nagy-Britanniának vége, és hogy Hitler meg akarja kaparintani az egész brit hadiflottát és birodalmat. Ezért fontos lenne, ha Churchill már most átküldené az egész hadiflottát az USA-ba, hogy legalább az megmeneküljön. De azt nem szabad elárulnia, hogy ez a hír honnan ered. Mackenzie-King megrémült ekkora hazugság hallatán, és azt mondta, hogy ezt Roosevelttel mondja meg saját maga Churchillnek. Naplójában azt is leírta, hogy inkább meghalna, mint hogy ilyen veszélynek tegye ki a briteket. Kanada és Ausztrália ugyanis éppen fordítva álltak a dologhoz, mint Roosevelttel: Kanada hadihajókat küldött a megszorult briteknek, Ausztrália pedig katonákat. De Roosevelttel nem adta fel, és tovább próbálkozott, hogy valamit megkaparintasson a bajbajutott britektől: 1940. május 27-én azt a javaslatot küldte nekik, hogy kölcsönbe adják oda az USA-nak a birodalom több légitámaszpontját, mint pl. a trinidadit, a newfoundlandit és a bermudait. A brit kabinet azonban nem kapott az alkalmon, sőt, valaki megjegyezte, hogy úgy tűnik, Roosevelttel ahelyett, hogy segítene rajtuk szorult helyzetükben, inkább területeket akar szerezni tőlük.

1940. november 2-án választások voltak az USA-ban. Irving szerint (484.old.) Roosevelttel tudta, hogy a közhangulat még mindig erősen háború-ellenes. Ezért az október 13-án Bostonban tartott kortesbeszédében nagy nyomatékkal kijelentette: „Már mondtam ezt, és most újból és újból megismétlem: a fiaitok nem lesznek semmiféle külföldi háborúba küldve.” Az így megnyugtatott választók 2-án vissza is választották elnöki székébe. Churchillnek viszont, aki mindenképpen és minél hamarabb bele akarta rángatni az USA-t az európai háborúba, annál kevésbé tetszettek ezek a szavak. De azért illendőségből gratulált Roosevelttelnek: „imádkoztam a sikered érdekében”. Roosevelttel azonban nem válaszolt neki, hanem számítóan hallgatott. Azt akarta, hogy Churchill érezze, Nagy-Britannia mennyire rá van szorulva az USA-ra, mert minél többet akart „kifacsarni a brit citromból”. Meg akarta értetni a britekkel, hogy az USA segítsége nem automatikusan fog bekövetkezni, hanem azért fizetniük kell. Számára a „British Empire” túlélése nem volt fontos. 1942-ben pl. a következőt mondta: „Inkább választanám Új-Zéland, Ausztrália vagy akármi más [terület] elvesztését, mint Oroszország vereségét.” Néhány hét múlva pedig megjegyezte, hogy Anglia egy öreg, fáradt hatalom, ami helyet kell adjon az olyan új és feltörekvő erőknek, mint az USA, Oroszország vagy Kína.

És meg is tett mindent annak érdekében, hogy a „fáradt” és bajbajutott európai országok, mint Franciaország és Nagy-Britannia rá legyenek kényszerülve az amerikai hadi segítségre, és főként, hogy fizessenek is azért. A háború alatt a britek 1,118 millió fontnyi, külföldön tartott állami tulajdonukat kellett eladják, és külföldi adósságuk 1938-45 között 2,595 millió fonttal nőtt. A világ egyik legnagyobb kölcsönzője nemzetközi koldussá vált, és még a háború után 40 évvel sem mászott ki ebből teljesen. Nagy-Britannia aranytartaléka csakúgy, mint a franciákénak nagy része (500 tonna) lassan áthajózott az USA-ba.....

De Rooseveltnek ez sem volt elég. Ő teljesen le akarta építeni a brit birodalmat. Irving szerint (485.old.) Churchillnek pl. a következőket mondta: „Winston, ezt Te képtelen vagy megérteni. Az elmúlt 400 év folyamán véretekévé vált, hogy mindent eltulajdonítsatok.... De most egy új időszak kezdődik a világ történetében, és nektek meg kell tanulnotok alkalmazkodni ehhez a változáshoz.” Anglia és Franciaország a háború közeledésével hatalmas összegeket fektetett *[tehát készültek rá]* az amerikai hadiipar felfejlesztésébe, írja Irving (486. old.). Morgenthau feljegyzései szerint csak a britek 550 millió dollárt fordítottak erre. Roosevelt ennek ellenére később, a háború folyamán a hadi megrendeléseken keresztül arra is rákényszerítette Angliát, hogy eladja külföldi tulajdonait, megváljon az aranyától, sőt, az angol találmányokat is felhasználta, hogy felépítse és megerősítse velük a saját légierjét. S mindezzel már a háború utáni USA- világh dominancia kiépítésére is gondolt - melybe így az angolok pénze is belesegített.

Anglia egy gazdag országgént lépett be a háborúba, de már 1940 körül kezdett kifogyni tartalékaiból. Vagy ahogy maga Roosevelt fogalmazta meg egy kormányülésen: „Csak fejtük a brit gazdaság tehenét, ami eleinte rengeteg tejet adott nekünk, de ami mostanra kezd kiszáradni.” Nem csoda, hiszen a háború Angliának havonta 1500 millió dollárjába került! És ilyen tempóban már csak néhány hónapra maradtak fizetőképesek a hadimegrendelések fedezésére. Morgenthau és Roosevelt kiszámolták, hogy Angliának legfeljebb 2500-3000 millió dollárnyi pénze maradt. S ez nem volt elég a továbbiakra, főleg, hogy látták, Angliának 1941 augusztusában már 9000 millió dollárnyi megrendelése volt amerikai cégeknél, míg arany- és dolláregyenlege csupán 547 millió volt. Morgenthau ezért azt javasolta, hogy Anglia kezdje el felhasználni szövetségesei, domíniumai, és a franciák aranytartalékát.

Roosevelt egyáltalán nem volt tekintettel Anglia nehéz anyagi helyzetére: „...ha igaz az, hogy aranytartalékuk napokon belül elfogy, akkor adják ide azt az 50 millió fontnyit, amit dél-Afrikában őriznek. Mi oda is küldünk érte egy hadihajót.”. De az angolok nem akarták ilyen könnyen elkótyavetyélni a birodalom aranytartalékát. Churchill először egy elég kemény hangú levelet írt Rooseveltnek, de azt végül nem küldte el. Később finomabban fogalmazott, próbált rámutatni arra, hogy ha ez kiderül, akkor az egész brit birodalomban nagy csalódás lenne urrá, és ez az ellenség morálját erősítené.

Végül 1941. január 6-án a kongresszusban Roosevelt bejelentette az ún. „Lend-Lease” tervet (kölcsönbérlet), melynek hallatán nagy kő esett le Churchill szivéről. Mert ezzel megmenekült attól a szégyentől, hogy a parlamentben be kelljen jelentenie Nagy-Britannia tönkremenetelét. Ezt ugyanis csak a háború győztes befejezése után akarta bevallani.

Január 16-án, miközben Londont német gépek bombázták, Washingtonban hivatalosan kihirdették a „Bill No. 1776”-ot, ami a Lend-Lease törvénybe iktatási száma volt. Persze nem véletlenül kapta éppen ezt a számot. Az amerikaiak újabb fricskának szánták ezt az angolok orrára. 1776. július 4. ugyanis az angolok ellen vívott több éves függetlenségi háború végén a függetlenség kikiáltásának dátuma....

1941. májusában London már nagyon szenvedett a rendszeres bombázásoktól. Churchill – ahogy ő hívta – „black dog”-jával [*depresszió*] küzdött, és azon rágódott, hogy vajon mikor lépnek már be az amerikaiak a háborúba. Hiszen Hitler erős, ellenőrzése alatt tartja az iraki olajat, az ukrán búzamezőket, de „...a mi rokonaink csak nem jönnek a segítségünkre.” Ráadásul ebben a lelkiállapotban kapta meg Roosevelttől táviratát, melyben azt írta, hogy a háborút nem a Földközi-tengeren és Európa közelében kell és fogják megnyerni, hanem az Indiai-óceán és az Atlanti-óceán térségében. Kijelentette, őt személyesen nem izgatja Hitler európai terjeszkedése, hiszen ott már nincsenek komoly nyersanyaglelőhelyek....(Irving 553.old.).

A fentiekben néhány tipikus példán keresztül bepillantottunk az „idillikusnak” képzelt angol-amerikai viszonyba, és Roosevelttől elnök „lelkivilágába”. Láthattuk, hogy az a viszony korántsem volt idillikus, és az USA, élén Roosevelttől elnökkel, valójában jó üzletet, és megerősödésének, világhatalmának kiépítésének lehetőségét látta a háborúban. E cél elérésének a szemüvegén keresztül nézték a franciák elverését, az angolok kinlódását, vagyis ezeknek az „elfáradt” birodalmaknak a megroppanását, hogy azok romjain aztán kiépíthessék saját jövőbeli birodalmukat.

És ebben a sötét játszmában mit sem számított nekik egy olyan kicsi, erőtlenség ország, mint Magyarország, egy olyan befolyás- és katonai hatalom nélküli politikus, mint Horthy, vagy akár az egész közép-európai problémakör, beleértve a Magyarországon meghúzódó 825 ezernyi zsidóság sorsát is! Hiszen mit is mondott a két amerikai tárgyalófélfel, Allan Dulles és Royall Tyler az addig Magyarországon megőrzött zsidókkal kapcsolatban Baranyai Lipótnak, magyar tárgyalófélfelüknek (Sebők 107. old.): „Ebben a háborúban már úgymint könyékig véres a kezünk, néhány százezer ember ide vagy oda nem számítana”. És ennek ellenére mire „figyelmeztette” Roosevelttől elnök 1944. június 26-i tiltakozó jegyzékében a magyar vezetést: „...Az Amerikai Egyesült Államok kormánya emlékeztetni óhajtja az illetékes magyar hatóságokat arra a súlyos megítélésre, amellyel az Egyesült Államok kormánya a zsidók vagy más kisebbségek üldözését kíséri.....” (Sebők 208. old.).

Aztán, mit is idéz Persico, könyvének XI. oldalán Roosevelttől: „...Lehet, hogy következetlennek látszom, de tökéletesen elszánt vagyok abban, hogy másokat félrevezessek és valótlanúságot állítsak, ha az kell a győzelemhez”.

Fentiek alapján, így 70 év távlatából, mi tagadás, úgy tűnik, hogy **Franklin Delano Roosevelt** utódai nagyon sokat tanultak nagy elődjüktől, és ma is szorgalmasan alkalmazzák annak jól bevált módszereit.

Forrásmunkák.

1. Joseph E. Persico: *Roosevelt's Secret War – FDR and World War II Espionage.*
Random House Trade Paperbacks, New York, 2002
2. Alexander Canduci: *The greatest lies in history.*
Published in 2009 by Pier 9, an imprint of Murdoch Books Pty. Ltd.
3. Alfred M. Lilienthal: *The zionist connection II – What Price Peace?*
Veritas Publishing Company Pty.Ltd., Bullsbrook, Australia, 1983
4. David Irving: *Churchill's War. The Struggle for Power.*
Veritas Publishing Company Pty.Ltd., Bullsbrook, Australia, 1987
5. Sebők János: *A titkos alku – Zsidókat a függetlenségért – A Horthy-mítosz és a holokauszt.*
Szerzői kiadás, Budapest 2004.

oooooooooooo

Albert László/2014nov25/ozora1949@hotmail.com